

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม (Participation (Policy Research) ตามแนวคิดวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเพื่อตรวจสอบและยืนยันข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

ระยะที่ 2 การตรวจสอบและยืนยันข้อเสนอเชิงนโยบาย

รายละเอียดของแต่ละระยะ เป็น ดังนี้

ระยะที่ 1 จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. คำถามการวิจัย

1.1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร

1.2 ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เป้าหมาย

- 3.1 สอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัด
- 3.2 ศึกษาพฤติกรรมสถานศึกษาด้านแบบระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 ประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 3.4 ประชุมคณะทำงานยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4. กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.1 กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

4.1.1 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study) สอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทุกคน รวมทั้งสิ้น 225 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

4.1.2 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Operational Seminar) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง และมีคุณภาพในระดับดีมาก และดี จากการประเมินคุณภาพภายนอกสาม จำนวน 40 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

4.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ในการศึกษาพฤติกรรม (Multi-case Study) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านแบบระบบการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 3 แห่ง แห่งละ 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน

4.3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นคณะทำงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แต่งตั้ง ประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ตัวแทนประธานกลุ่มเครือข่าย

พัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน ตัวแทนของผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่ จำนวน 3 คน ตัวแทนคณะกรรมการครูสภาเขตพื้นที่ จำนวน 3 คน ตัวแทนคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน ตัวแทนคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) จำนวน 3 คน ตัวแทนประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตัวแทนข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ผ่านการอบรมจาก สพฐ. ซึ่งจะร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 11 คน และ คณะเจ้าหน้าที่โครงการ จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

5. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่

5.1 องค์ประกอบของนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เป็น วัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งได้แก่ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ 2) ส่วนที่เป็นแนวทางของนโยบาย ซึ่งได้แก่ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) พัฒนาคูณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.3 แนวปฏิบัติของสถานศึกษาตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม และบริบทของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด กำหนดให้ผู้ตอบใช้วิธีการตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน ปัญหาการ

ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยปรับใช้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการทั้ง 8 รายการ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's scale) คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ซึ่งมีความหมายดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี) มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

6.2 แบบสัมภาษณ์บุคลากร โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาระบบการประกัน

คุณภาพภายใน มีลักษณะของแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมคำถามที่จะสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายไว้ล่วงหน้าแล้ว ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน

6.2.1 ส่วนสำหรับผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ เช่น วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ สถานที่สัมภาษณ์

6.2.2 ส่วนที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ อายุ เพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

6.2.3 ส่วนที่เป็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ และส่วนของคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์

6.3 แบบบันทึกผลการสัมมนา มีลักษณะเป็นตารางสำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการ

การประชุมสัมมนากลุ่มย่อยที่ผู้เข้าสัมมนาได้ร่วมกันระดมสมองเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามหัวข้อหรือประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด โดยในประเด็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นการกำหนดในภาพรวม ครอบคลุมที่กฎกระทรวงกำหนดทั้ง 8 รายการ ส่วนประเด็นกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ จะเป็นการกำหนดแยกเป็นแต่ละรายการ

6.4 แบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นตารางสำหรับคณะกรรมการร่างฯ ใช้สรุปผลที่ได้จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกจากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อยหลายๆ กลุ่ม ที่ได้ร่วมกันระดมสมองเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 8 รายการครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

7. สถานที่วิจัย

7.1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 225 โรงเรียน

7.2 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ่อื่น รวมทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ดังนี้

7.2.1 โรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2

7.2.2 โรงเรียนบ้านก้านเหลือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1

7.2.3 โรงเรียนชุมชนหนองเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3

7.3 ห้องประชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. ระยะเวลาดำเนินการ

8.1 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study) ดำเนินการระหว่าง วันที่ 12 - 31 กรกฎาคม 2555

8.2 การศึกษาพหุกรณี (Multi-case Study) ดำเนินการระหว่าง วันที่ 26 - 31 กรกฎาคม 2555

8.3 การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Operational Seminar) ดำเนินการระหว่าง วันที่ 14 สิงหาคม 2555

8.4 การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ดำเนินการระหว่าง วันที่ 16 - 17 สิงหาคม 2555

9. วิธีดำเนินการ

9.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ความสำคัญของนโยบาย องค์ประกอบของนโยบาย กระบวนการกำหนดนโยบาย การวิจัยเชิงนโยบาย แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายในครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ วิสัยทัศน์ (Vision) และพันธกิจ (Mission) 2) ส่วนที่เป็นแนวทางของนโยบาย ได้แก่ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

9.2 ศึกษากฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพ ภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 แล้วสังเคราะห์ และกำหนดเป็นตัวแปรที่ ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมิน คุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

9.3 กำหนดขั้นตอนและออกแบบกิจกรรมการวิจัย ซึ่งการวิจัยในระยะที่ 1 นี้มี กิจกรรมการวิจัยที่ต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการ ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) ศึกษาพฤติกรรมโรงเรียน ดั้งเดิม 3) ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และ 4) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานเพื่อจัดทำ ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ

9.4 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการสร้าง เครื่องมือชนิดนั้น ๆ กำหนดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมทั้งกำหนดวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

9.5 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบตามกิจกรรมการวิจัยที่ ออกแบบไว้ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 1 มีวิธีการสร้าง ดังนี้

9.5.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการ ประกันคุณภาพภายใน

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ดีจากเอกสาร ตำรา และตัวอย่างจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการประกัน คุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ดำเนินการสร้างข้อคำถามให้ครบ และครอบคลุมแนวปฏิบัติที่ กำหนดในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4) นำข้อคำถามทั้งหมดมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง และมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยช่วยตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพต่อไป

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) โดยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแนวคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษาปฏิบัติ

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

7) จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

9.5.2 แบบสัมภาษณ์บุคลากร โรงเรียนต้นแบบการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ดี

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการประกัน

คุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ดำเนินการสร้างข้อคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ให้ครบและครอบคลุมทุกประเด็นตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่กำหนดในข้อ 2 นั้น

4) นำข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ทั้งหมดมาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง และมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความถูกต้องในเบื้องต้นก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพต่อไป

5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

7) จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

9.5.3 แบบบันทึกการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาตัวอย่างแบบบันทึกการสัมมนาในกลุ่มย่อย ตัวอย่างแบบบันทึกการประชุมระดมสมองที่มีผู้วิจัยหรือหน่วยงานอื่นจัดทำไว้

2) สร้างแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย โดยประยุกต์ตามตัวอย่างที่ศึกษานั้น คือ นำประเด็นหรือเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เข้าประชุมสัมมนาร่วมระดมสมองบรรจุไว้ในแบบบันทึกนั้นครบทุกประเด็น

3) มอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยที่สร้างเสร็จแล้วเป็นการเบื้องต้นก่อนนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพต่อไป

4) นำแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

6) จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

9.5.4 แบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) นำแบบบันทึกการประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย มาปรับให้เป็นแบบบันทึกสำหรับการร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2) มอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นของแบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สร้างขึ้น

3) นำแบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

5) จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการต่อไป

9.6 การหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมสัมมนา กลุ่มย่อย และแบบบันทึก (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยหาคุณภาพโดยการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบความความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบเฉพาะความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ดังนี้

9.6.1 นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาว่าข้อคำถาม หรือรายการประเมินแต่ละข้อถามได้ตรงและครบถ้วนครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้วย +1, 0 และ -1 ตามความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกัน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้นไม่มีความสอดคล้องกัน

9.6.2 นำคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยใช้สูตร ดังนี้ (กรมวิชาการ,

2545 : 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และ
ประเด็นที่ต้องการวัด

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ผู้วิจัย พิจารณาคัดเลือกข้อคำถาม หรือรายการประเมินเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปเอาไว้ และปรับปรุงข้อคำถาม หรือรายการประเมินข้อที่ผู้เชี่ยวชาญให้การเสนอแนะจนได้ข้อคำถาม หรือรายการประเมินครบตามที่ต้องการ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม หรือ รายการประเมินแต่ละข้อกับประเด็นที่ต้องการวัดของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 1.00

9.6.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์
- 2) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป
- 3) เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มี ประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- 4) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา

9.6.4 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ดร.สมปอง ศรีกัลยา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและ การเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2) ดร.จำเนียร พลหาญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร และพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 3) ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการ บริหารและพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 4) ดร.ไพศาล วรคำ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและ การเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 5) ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและ การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 6) ดร.สุรัตน์ ดวงขาทม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7) ดร. วัฒนชัย ธีรศิลาเวชย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคำพิ
เหล่ากาเจริญศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

9.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

9.7.1 ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
จัดทำหนังสือถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

9.7.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้วิธีการที่แตกต่างกันตาม
ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละชนิด ดังนี้

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทางไปรษณีย์
ลงทะเบียนพร้อมทำหนังสือขอความร่วมมือ และหนังสือที่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามแนบไปด้วย

2) แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย และแบบประเมิน
ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายตามช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรม
นั้น ๆ

เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้วิจัย
การขจัดความลำเอียงของข้อมูลที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ของผู้วิจัย (Halo Effect) ผู้วิจัยจึง
ปฏิบัติตน ดังนี้ (สุรัตน์ ดวงชาทม. 2549 : 90)

1. ระมัดระวังเรื่องอากัปกริยา (The use of gestures) หลีกเลี่ยงการแสดง
ภาษาท่าทาง (Body language) ที่ไม่เหมาะสม หรือที่บ่งบอกว่าเป็นการสั่งการ เช่น การชี้นิ้ว
การกระดิกนิ้ว แต่จะปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิจัยด้วยพฤติกรรมที่ไม่เป็นคำพูด (Non-spoken Behavior)
เช่น การใช้มือแตะ หรือ โบก การยิ้ม การเคลื่อนไหวเล็กน้อยของลูกตา หรือกล้ามเนื้อใบหน้า
ให้สอดคล้องกับคำพูดหรือการสนทนาที่แสดงถึงความรู้สึกสนิทสนม ความสนใจ ความรัก
ความผูกพัน และเอื้ออาทรต่อกัน เป็นต้น

2. การเปิดใจกว้าง (Open mind) โดยผู้วิจัยจะไม่ยึดติดกับวัฒนธรรม
ราชการแบบเดิมที่มุ่งสร้างแต่ “ความเหมือน” (Homogeneity) หรือสร้างแต่รูปแบบที่ชัดเจน
ตายตัว โดยผู้วิจัยตระหนักอยู่เสมอว่า การวิจัย คือการแสวงหาความรู้ใหม่ ทฤษฎีใหม่ แนวทาง
ใหม่ ซึ่งเป็นการสร้าง “ความแตกต่าง” หรือ “ความหลากหลาย” (Heterogeneity) ดังนั้น ผู้วิจัยจึง
ไม่มองความแตกต่างของข้อคิดเห็นเป็นความขัดแย้ง แต่จะกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยได้แสดง
ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอย่างเป็นอิสระ พยายามเข้าใจในเหตุผลของผู้ร่วมวิจัย ที่อาจเชื่อ หรือคิดใน
สิ่งที่แตกต่างออกไป และอดทนต่อข้อโต้แย้ง หรือการวิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้อง

3. ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด

9.8 การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย

9.8.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการ
ประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย ใช้วิธีการตีความจากคำให้สัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) และวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ของ สุกงศ์ จันทวานิช
(2546 : 106 - 120) รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัย

2) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และค่าร้อยละ (Percentage)

9.8.2 การแปลความหมาย ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้
จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม และแบบประเมินต่าง ๆ ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 166)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	แปลความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	แปลความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	แปลความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	แปลความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	แปลความว่า	น้อยที่สุด

10. ผลลัพธ์

ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (ฉบับร่าง) ที่
ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระยะที่ 2 ตรวจสอบ ยืนยันและประเมินร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. คำถามการวิจัย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และเป็นประ โยชน์กับสถานศึกษา เป็น
อย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบ ยืนยัน และประเมินร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

3. เป้าหมาย

3.1 จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อเป็นการตรวจสอบและวิพากษ์ข้อเสนอเชิงนโยบายที่คณะทำงานได้ยกร่างแล้วในระบะที่ 1

3.2 จัดประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing of Stakeholders) ซึ่งเป็นการนำข้อเสนอเชิงนโยบายที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาร่วมกันตรวจสอบ และยืนยันอีกครั้ง ก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณชน

4. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในระบะที่ 2 แยกตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ได้ดังนี้

4.1 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มีกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 16 คน ได้แก่

4.1.1 ประธานคณะกรรมการ ประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดร.ดิเรก พรสีมา)

4.1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

4.1.4 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 1 คน

4.1.5 ศิษยานิเทศก์วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

4.1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน

4.1.7 ศิษยานิเทศก์ จำนวน 5 คน

4.2 การประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public Hearing of Stakeholders)

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ไว้รวมทั้งสิ้น 58 คน ดังนี้

4.2.1 ตัวแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำนวน 19 คน

4.2.2 ตัวครูผู้สอนจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 12 คน

4.2.3 ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 7 คน

4.2.4 ตัวแทนศึกษานิเทศก์ ในกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัด
การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 7 คน

4.2.5 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

4.2.6 ตัวแทนนักเรียน จำนวน 7 คน

4.2.7 เจ้าหน้าที่โครงการ ผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 6 คน

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2

6. เครื่องมือ

6.1 แบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ในกิจกรรมการสัมมนา
ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ให้ผู้เชี่ยวชาญ
แสดงความคิดเห็นต่อรายละเอียดในร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายใน โดยพิจารณาใน 2 ลักษณะ คือ เห็นด้วย และต้องปรับปรุง รวมทั้งให้
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

6.2 แบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นแบบประเมินสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ที่
ใช้ในกิจกรรมการประชาพิจารณ์ (Public Hearing of Stakeholder) มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แสดงความคิดเห็น ตามกรอบการประเมิน 4 ด้าน คือ
ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความสอดคล้อง
(Congruity) และด้านประโยชน์ (Utility)

7. สถานที่

7.1 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ใช้ห้องประชุม โรงแรมตักสิลา อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นสถานที่วิจัย

7.2 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing of Stakeholders) ใช้ห้องประชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นสถานที่วิจัย

8. ระยะเวลา

8.1 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) วันที่ 6 กันยายน 2555

8.2 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing of Stakeholders) วันที่ 11 กันยายน 2555

9. วิธีดำเนินการ

9.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และกิจกรรมการประชาพิจารณ์ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ กำหนดกิจกรรมและขั้นตอนในการดำเนินการ

9.2 ศึกษารายละเอียดของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ได้จากคณะกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันในรายละเอียดของข้อเสนอเชิงนโยบายนั้น

9.3 กำหนดขั้นตอนและออกแบบกิจกรรมการวิจัย ซึ่งการวิจัยในระยะที่ 2 นี้มีกิจกรรมการวิจัยที่ต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

9.3.1 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) การคัดเลือกผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โดยยึดหลักต่อไปนี้

1.1) เป็นผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.2) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ

1.3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกรณีศึกษาศึกษา

1.3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2) ประสานงาน และ เชิญผู้ที่ได้รับการคัดเลือก นัดหมายวัน เวลา และ สถานที่จัดกิจกรรม โดยจัดส่งเอกสาร (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาเป็นการล่วงหน้าด้วย

3) กำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ (Moderator) และผู้จดบันทึก (Notetaker) รวมถึงทำความเข้าใจกับขั้นตอนการดำเนินการ และบทบาทของแต่ละบุคคล

4) เมื่อสมาชิกพร้อมผู้ดำเนินการ (Moderator) แนะนำคณะผู้เข้าร่วม และแจ้งวัตถุประสงค์ในการสัมมนา รวมทั้งขอให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา แนะนำตัว

5) ผู้ดำเนินการสัมมนา (Moderator) สร้างบรรยากาศของความเป็นกันเอง และขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนา และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย

6) เริ่มการสนทนา โดยผู้ดำเนินรายการนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่คณะทำงานได้ยกร่างไว้แล้ว โดยนำเสนอในประเด็นที่ทำการวิจัย คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ได้แสดงความคิดเห็น และวิพากษ์ วิจารณ์ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายฯ นั้น อย่างกว้างขวาง พร้อมสอบถามสมาชิกที่ร่วมการสัมมนา ในตอนท้ายด้วยแบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เตรียมไว้

7) ก่อนจบการสัมมนา ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ซักถามปัญหา หรือข้อข้องใจอีกครั้งหนึ่ง

8) ผู้จดบันทึก (Notetaker) เรียบเรียงเนื้อหา และสรุปผลการสัมมนา โดยการทบทวนกิจกรรมทั้งหมดจากเทปบันทึกเสียง

9.3.2 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing of Stakeholders) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) นำเสนอร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ปรับปรุงหลังการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2) คัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่จะร่วมในการประชาพิจารณ์ ซึ่งการคัดเลือกใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

2.1) เป็นตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกรอบสองอยู่ในระดับดี และระดับดีมาก

2.2) เป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสนใจในการจัดการศึกษา

2.3) ไม่เป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมสัมมนา ระดมสมอง และการประชุมปฏิบัติการร่างข้อเสนอการเงิน โยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3) จัดประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) โดยผู้วิจัยนำเสนอความเป็นมาของข้อเสนอการเงิน โยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เป็นผลมาจากการวิจัยระยะที่ 1 ซึ่งหลอมรวมจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพหุกรณี ผลการประชุมปฏิบัติการ และผลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอประเด็นที่จะใช้ในการประเมินคุณภาพของร่างข้อเสนอการเงิน โยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินในด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความสอดคล้อง (Congruity) และด้านประโยชน์ (Utility) โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียข้างต้น แสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิวิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผลจากการประชาพิจารณ์นี้จะถือเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการวิจัย

9.4 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการสร้างเครื่องมือชนิดนั้น ๆ รวมทั้งกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

9.5 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบตามกิจกรรมการวิจัยที่ออกแบบไว้ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 2 มีวิธีการสร้าง ดังนี้

9.5.1 แบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอการเงิน โยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างแบบตรวจสอบรายการที่ดี

2) ศึกษารายละเอียดของ (ร่าง) ข้อเสนอการเงิน โยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3) ดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอการเงิน โยบายฯ ให้ครบและครอบคลุมระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้ง 8 รายการ

4) นำแบบตรวจสอบ(ร่าง)ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาความตรง (Validity) ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะความตรงตามเนื้อหา

5) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

6) จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวม

ข้อมูลต่อไป

9.5.2 แบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินที่ดี

2) ศึกษารายละเอียดของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ที่ปรับปรุง

หลังจากกิจกรรมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

3) สร้างรายการประเมิน โดยใช้ข้อคำถามให้ครบ และครอบคลุมทุกประเด็นตาม (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ นั้น

4) นำแบบประเมินฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความตรง (Validity) ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะความตรงตามเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินฯ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

6) จัดพิมพ์เป็นแบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

9.6 การหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 คือ แบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย ฯ และแบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยหาคุณภาพโดยการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบความความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบเฉพาะความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ดังนี้

9.6.1 นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาว่าข้อคำถาม หรือรายการประเมินแต่ละข้อถามได้ตรง และครบถ้วนครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่ สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดย

กำหนดคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้วย +1, 0 และ -1 และดำเนินการในลักษณะเดียวกับที่ปฏิบัติในระยะที่ 1

9.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

9.7.1 ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำหนังสือถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

9.7.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้วิธีการที่แตกต่างกันตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละชนิด ดังนี้

1) แบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างดำเนินกิจกรรมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

2) แบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในกิจกรรมการประชุม วิจารณ์กับกลุ่มเป้าหมายตามช่วงเวลาที่ยดำเนินกิจกรรมนั้นๆ

ในการประเมิน(ร่าง)ข้อเสนอเชิงนโยบายนั้น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เกณฑ์ของ กัสกี (Guskey, 2000 ; อ้างถึงใน คณิ่ง สายแก้ว, 2549 : 96) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety) พิจารณาจากกระบวนการได้มา ความครอบคลุมพันธกิจ การใช้ถ้อยคำ จำนวน การจัดกลุ่มหรือลำดับและการมีจุดเด่น

2) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) พิจารณาจากความสามารถนำไปปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติได้ ภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และการมีระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่เอื้อให้ปฏิบัติได้ 3) ด้านความสอดคล้อง (Congruity) พิจารณาจากความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ บริบทสังคม และความสอดคล้องภายในองค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัด การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ และความรับผิดชอบต่อสังคม และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) พิจารณาจากผลดีที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กร หน่วยงาน ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสังคม

9.8 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

9.8.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใช้วิธีการหาความถี่ และวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction)

9.8.2 ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้ วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

10. ผลลัพธ์

ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ได้รับการตรวจสอบ ยืนยัน และประเมินว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 11 สรุปขั้นตอนการวิจัย

ระยะการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
Phase 1 การจัดทำร่าง ข้อเสนอเชิง นโยบาย	1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงาน ตามระบบการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษา 2. จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอ เชิงนโยบายเพื่อพัฒนา ระบบการประกัน คุณภาพภายใน ของสถานศึกษา	1. การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey study) 2. การศึกษาพหุกรณี (Multi-Case Study) 3. การสัมมนาเชิง ปฏิบัติการ (Operational Seminar) 4. การประชุมเชิง ปฏิบัติการ (Workshop)	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึกการ ประชุม สัมมนาเชิง ปฏิบัติการ - แบบบันทึกการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ - เครื่องบันทึก VDO - เทปบันทึกเสียง	- ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) - ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S) - ร้อยละ (%) - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) - การหาค่าสถิติ - การสร้างข้อสรุป แบบอุปนัย (Analytic Induction)	1. ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา การดำเนินงานตามระบบการ ประกันคุณภาพภายในฯ 2. ได้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ พันธกิจ กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ สู่การปฏิบัติ และตัววัด ความสำเร็จ

ระยะการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
Phase 2 การตรวจสอบ ขั้นต้น และ ประเมิน ข้อเสนอเชิง นโยบายฯ	3. ตรวจสอบ ขั้นต้นและ ประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอ เชิงนโยบายเพื่อ พัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพ ภายในของ สถานศึกษา	5. การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 6. การปรึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย (Public Hearing of Stakeholders) 7. การปรับปรุง แก้ไข 8. การจัดทำเอกสาร แนวทางการพัฒนา ระบบการประกัน คุณภาพภายในของ สถานศึกษาเผยแพร่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง	- แบบตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายฯ - แบบประเมิน (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่ประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety) 2) ด้าน ความเป็นไปได้ (Feasibility) 3) ด้าน ความสอดคล้อง (Congruity) และ 4) ด้านความเป็น ประโยชน์ (Utility)	- การสร้างข้อสรุป แบบอุปนัย (Analytic Induction) - ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) - ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S)	1. ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ พัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบ และยืนยัน จากผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียแล้ว 2. ได้แนวปฏิบัติในการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2